

Mindenki eldöntheti, mennyire helytállók a velem szemben megfogalmazott vádak

(Válasz Karsai Lászlónak)

Karsai László továbbra is úgy véli, hogy az 1941-es Kárpátaljáról történt kitoloncolás/kiutasítás dolgában helytelen álláspontot képvisel. Magam viszont úgy gondolom, amit leírtam – és igyekeztem dokumentálni –, az helytálló, és nem állítottam egyetlen alkalommal sem azt, amit egyesek a szememre vetettek: hogy a zsidók legyilkolása idegenrendészeti eljárás.

A Krausz Tamással kapcsolatos perem tárgya nem a holokauszt kérdése volt, hanem az, hogy a történész kolléga véleményét nyilvánított vagy állítást fogalmazott meg velem kapcsolatban, ami miatt engem nem kevés hátrány ért. A bíróság – a Fővárosi Törvényszék 2014. június 19-én kelt ítélete – szerint Krausz Tamás nem állítást tett, hanem véleményt mondott, és ezzel nem sértette a jó híremet. Így a személyiségi jog megsértése ügyében ellene indított pert elveszítettem. Ezt az Alkotmánybíróság is így látta helyesnek. A 2017. december 19-én meghozott határozatában 8:7 arányban Krausz Tamás javára ítélt.

Visszatérve a Karsai Lászlóval folytatott vitámra, az állításom az volt – és ez nem változott –, hogy a magyar hatóságok a rendezetlen/nem magyar állampolgárságú, többségében Kárpátalján lévő zsidókat utasították/toloncolták ki Magyarországról, azokat, akik többszöri felszólítást követően sem tudták igazolni magyar állampolgárságukat.

Tény, hogy esetükben mindig a zsidó kifejezést használták a hatóságok, mivel azok többségükben Magyarországra Galíciából betelepült/bevándorolt/beszivárgott zsidók voltak.

Kiutasításukat/kitoloncolásukat a magyar hatóságok már 1941 előtt megkísérelték, de a területet 1939 ősze óta birtokló Szovjetunió azt nem tette lehetővé. Ahogy a Karsai László által hivatkozott vitéz Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter 1941. november 26-án az Országgyűlés Képviselőházában Budinszky László képviselő interpellációjára adott válaszában kifejtette: „Amikor csapataink Galíciában annyira előrenyomultak, hogy oda már a

zsidókat ki lehetett vinni, *elrendeltem, hogy a galíciai kiutasítottakat, akiknek a kiutasítását nem lehetett fogantatosítani, mert az oroszok nem engedték, vigyék vissza a szülőhelyükre.*” (Kiemelés tőlem: Sz. S.)

Később a belügyminiszter így folytatta: „Ennek az intézkedésnek következtében megközelítőleg 20 ezer ilyen zsidót vittek ki Galíciába. Ez az akció folyamatban volt, amikor a német katonai hatóságok a katonai közigazgatást ezen a galíciai területen átvették, és rögtön az első napon megüzenték, hogy több zsidót pedig nem eresztenek be. Megkíséreltem a tárgyalás útjára lépni velük, hogy ezt az elhatározásukat megváltoztassam, de ez nem sikerült. Ennek következtében minden befolyás nélkül kénytelen voltam azonnal intézkedni, *hogy a már útbaindított transzportok visszahozassanak.*” (Kiemelés tőlem: Sz. S.)

A német hatóságok csak a lengyel és szovjet állampolgársággal rendelkező zsidókat voltak hajlandók beengedni a Főkörmányzóság területére, illetve Galíciába, ahol 1941 őszére a Főkörmányzóságban érvényes előírásokat alkalmazták.

A Főkörmányzóság és a német Külügyi Hivatal közötti táviratváltásokból kiderül, hogy csak a megfelelő okmányokkal rendelkező zsidók léphettek be az adott területre, de mások – hontalanok, állampolgársággal nem rendelkezők – nem. A kiutasítottokról – a német hatóságok is kiutasítottokról/kitoloncoltakról (abschiebend) jelentettek – az esetleges befogadásuk kapcsán névjegyzéket kértek (volna). Egyébként az egykori lengyelországi zsidók állampolgárságával kapcsolatos igazolást az 1938. évi lengyel jogszabály alapján tartották elfogadhatónak.

A magyar hatóságok az én meglátásom szerint nem „zsidótlánítást” rendeltek el, hanem a jogszabályok biztosította lehetőségekkel élve hozták meg azon döntéseket, amelyekről azok meghozatalakor nem lehetett tudni, hogy mit eredményeznek. (Karsai László és más engem „vádolók” szerint azonban „tudniuk kellett volna”, „tudhatták volna...”)

A Karsai László által hivatkozott Bárdossy László miniszterelnök – külügyminiszteri minőségében – 1941. november 21-én az Országgyűlés Képviselőházában a költségvetési vitában a „zsidókérdésről” ekképp szól: „Azt mondták: miért nem telepítjük ki a zsidókat? Én erre most teljes őszinteséggel meg fogom adni a

választ. *Mi az ukrajnai területek elfoglalása után az odavaló, galíciai illetőségű zsidókat igen jelentékeny számban kitelepítettük.* Még többet akartunk kitelepíteni, de a velünk baráti Német Birodalom figyelmeztetett bennünket, hogy ezt tovább ne tegyük. Ez előtt a kívánság előtt kétségtelenül meg kellett hajolnunk.” (Kiemelés tőlem: Sz. S.)

Korabeli német dokumentumok szerint mintegy 17 ezer zsidót utasítottak ki Magyarországról a Jablonika-hágón (Jablonika Pass) keresztül, és megközelítőleg további húszezer kitoloncolásra váróval számoltak a németek, akik – amint fentebb már írtam – nem kívántak az általuk elfoglalt/megszállt területekre több személyt beengedni.

Hogy a volt magyar királyi csendőrség tagjai a magyar hatóságok által kiállított hivatalos dokumentumokat szétépték volna? (Karsai László ezeket az állításokat is nyilván tudja dokumentálni.) Nem tartom valószínűnek, illetve elképzelhetetlennek tartom, mert a szolgálatban lévő csendőr a magyar állam törvényes képviselőjeként, a magyar állam nevében/érdekében és védelmében léphetett fel, illetve volt köteles fellépni. Ha nem hiteles – hamis – dokumentumot talált az ellenőrzés alkalmával, akkor azt mint bizonyítékot – bűnjelet – lefoglalta, és azt az azt birtokló személlyel együtt átadta a hivatalos szerveknek (ügyészség, bíróság).

Az állampolgárság igazolása, elismertetése az arra illetékes hatóságok által, nekik benyújtott hivatalos és hiteles okmányok alapján történt. Előző írásomban arra hoztam fel példákat, hogy voltak, akik többszöri felszólításra sem tudták igazolni magyar állampolgárságukat. Hogy 1941–1942-ben, a németek által megszállt országokból Magyarországra visszatérni szándékozó, dokumentáltan magyar állampolgársággal rendelkező, zsidónak minősülő személyek hazatérését a magyar hatóságok miként voltak képesek megakadályozni, nem tudom, de feltételezésekre nem bocsátkoznék.

A vitázó felek – ez alatt Karsai László kollégámat és magamat értem – által leírtak alapján mindenki eldöntheti, hogy mennyire helytállók azok a velem szemben megfogalmazott vádak – és itt nem Karsai László állításaira gondolok –, melyek szerint én azt állítottam volna, hogy a „zsidók legyilkolása idegenrendészeti eljárás”, és netán gondolatban még tapsoltam is neki.

SZAKÁLY SÁNDOR, történész